

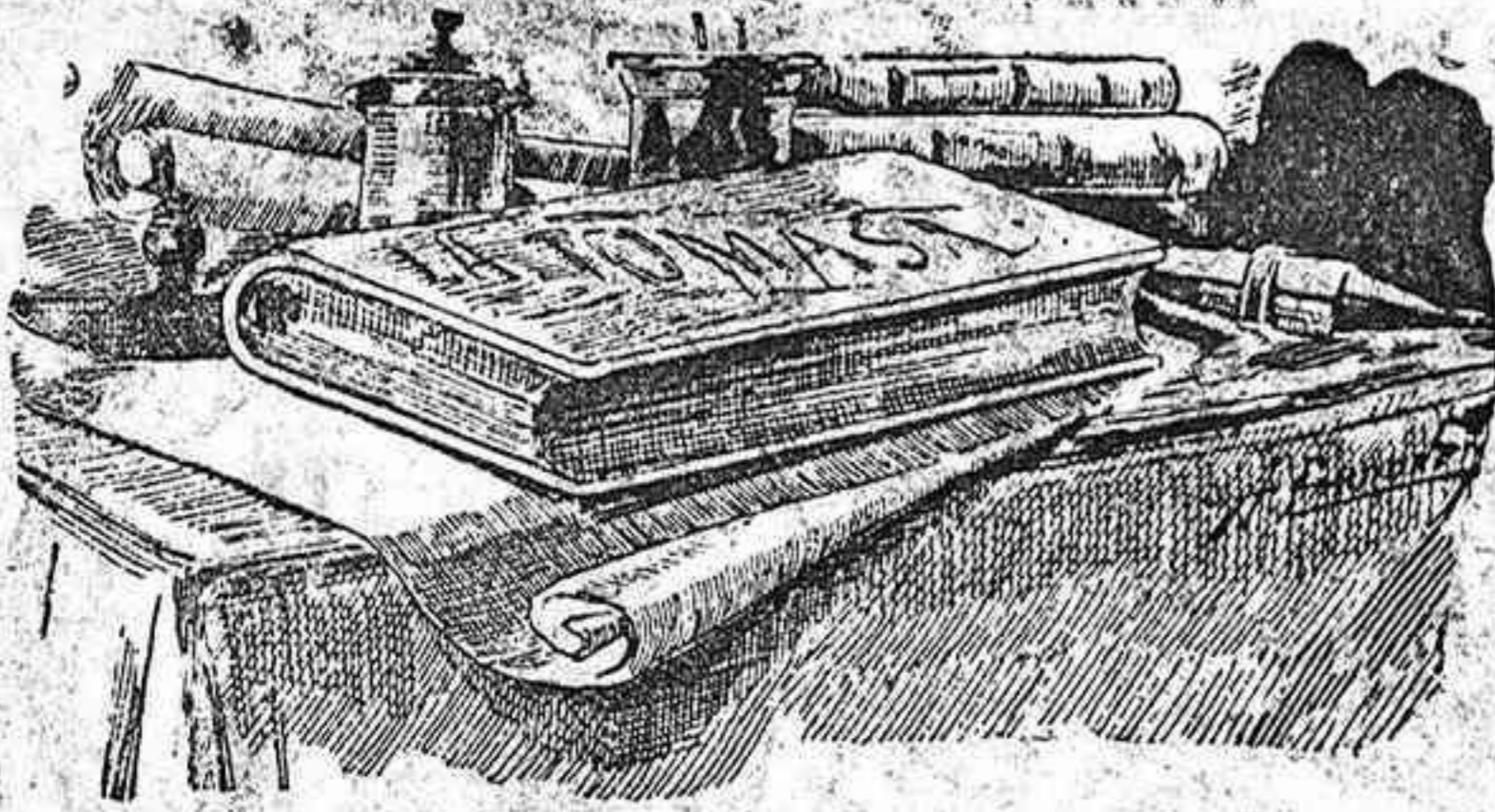
ANY II

NÚM. 68

BARCELONA 13 DECEMBRE DE 1889.

M. Neatorrodona

UNA SÓRT

RA que s'acostan los balls de màscaras del Liceo, no puch per menos, ja que 'l director del setmanari 'm demana un article, que explicarlosi una sòrt que vaig teuir l'any passat en l'últim ball que 's va donar en aquell elegant colisseo.

Jo he sigut molt *currido* y no se lo que he tingut que totas las donas á qui m'he dirigit, no han tingut may un no per mi.

Casadas, viudas, solteras, separadas del marit.... en fi, en lo catálech de las mevas conquistas no hi falta una classe, es lo que se 'n diu un mostruari complert.

No sé lo que dech tenir á la cara pero las enciso de tal manera, que jo no conto un desengany, una decepció ni rés que 'm puga fer recelar d'aquestas fillas de Eva de las que tan mal n'he sentir á parlar y de las que, jo al menos, ne tinch format tan magnífich concepte.

Aném al grà:

Era, com ja 'ls he dit abans, l'últim ball de Carnaval del Liceo. Serian las dotse quan vaig entrarhi després de sortir de ca 'n Duch que 'm va deixar una cara y un cap que podia servir de modelo al escultor mes exigent.

Jo soch guapo de debó, pero aquella nit estava provocador!

Duya una trona de ca 'n Lluch posada mitj de gayró que 'm dava un aire de calavera de la alta *crème*, que no tenia matador. Un chaqué que 'l sastre no 'n farà cap més encara que visca mes qu'un oncle rich; y uns pantalóns qu'atreyan las miradas de totas las noyas.

Reparinho... la primera mirada d'una noya quan va p'el carrer va dirigida sempre als pantalóns... es provat; vés qu'havian de fer uns pantalóns que basta que fossin per mí, en Ramón de ca 'n Pantaleoni s'hi havia trencat lo cap.

Los guants me 'ls havia dut l'Aurigemma de París lo dia abans, y entre que tinch la ma petita y que 'm venian pintats, no semblava que en dugués, sino que 'n Moragas me 'n havia pintat uns sobre la carn.

Ja hi som, vaig esclamar al entrar en aquella platea que semblava un tros de cel.

Veyám avuy qui pagarà la festa, veyám qui serà la desgraciada Ignés d'aquest Don Juan del sigle dinou.

Jo passejava la mirada per aquella multitud de màscaras airoas, esbeltas, que relliscavan sobre l'alombra com las ninfas de Calipso sobre lo *césped* de la isla encantada.

Sentada prop del escenari et veig una *aldeana* francesa que 'm va deixar sorprés.

Alta! Jo hi estich molt per las donas altas. Ab uns garrots de bras com vergas de fragata y unas caderas com las d'aquellas donas de pedra de sobre las portas del Parque.

Veurerla y acostarmi va ser tot igual.—Hermosa aldeana, vaig dirli. ¿Qué no ballarias una americana ab mí?

—No puch, va contestarme. He vingut sola no mes per veurer si es cert que 'l meu marit es en lo ball.

¡Casada! vaig pensar, y queixosa del marit! Aixó es peix al cove.

—Vosté fa mal fet, vaig dirli jo prenent assiento al seu costat y fentli sentir lo contacte de las mevas cuixas ab las sevas.

¡Quinas cuixas! Si los brassos eran vergas de fragata, aquellas cuixas eran baupresos de navio.

Vaig notar que no las retirava.

'M vol creurer? .. No 's recordi d'ell... Jo també hi tinch la promesa ab un cosi, y podriam venjarnos en societat.

—¡Quant desgraciada soch! Al dir aixó vaig veurer que per sota la careta s'aixugava una llágrima que jo me l'haguera beguda.

—No fassi derramar llagrimas á aquets ulls preciosos... Creguim á mi; olvidi; jo ja he olvidat també á la meva ingrata... ¿Ballém? Ara comensan l'americana.

Y mitx per grat, mitx per forsa va aixecarse.

¡Quina americana! Jo l'apretava entre los meus brassos y sentia la pressió del seu desarrollat pit que havia de ser rich en detalls á jutjar per la desigualtat que jo hi notava.

Després de l'americana 'm diu:

—¿Vol ferme un favor?

—Cent! Demani!

—Que 'm fès lo favor d'acompanyarme á casa. Ja m'he convensut;... ja 'l veig.

—Al sentir: accompanyarme á casa, sent lo seu marit al ball, va ser com si s'haguessin obert devant dels meus ulls las portas del paradís.

Al moment vaig sentirme una conmoció en tots los nervis, y agafantla p'el bras, vaig dirli:

—Ja hi estém anant.

Várem atravessar la platea.

L'aire de conquistador que jo presentava era gran. No me 'n dava poch de llustro ..

Lo toparme ab los amichs que 's passejavan per la sala va proporcionarme alguns disgustos

—¿Ja has pescat?—cridava un.

—¿Ahont la portas?—exclamava un altre.

—¿Que vas á arreglarli 'ls comptes?—Anyadia un tercer.

Si 'ls hi hagués pogut tapar la boca ab un grapat de fèms, ho hauria fet.

No hi ha gent més comprometedora que aquets setmesons quan veuhen que un company arreplega algún arrós.

Per últim vam arribar al corredor y d'allí al vestibul.

Ja som á la porta.

Demano un cotxe y li dich á n'ella:

—Donguilhi las senyas.

—Carrer de 'n Llástichs, 14, 3.er

Lo rato que vaig passar desde la Rambla al carrer indicat per la meva conquista, va ser de primera.

Apretadas de máns... petóns per sobre la careta... pessichs p'els baixos...

Jo desitjava ja ser á casa d'ella perque 'm trovava... molt exitat.

Volia que 's tregués la careta. Ella de cap manera ho vá voler.

Al cap de mitx quart para 'l cotxe; salto, li dono la mà, baixa, pago y despedeixo 'l cotxero; y obrint ella l' escaleta 'ns fiquém á dins y torna á tancar.

—¿Que tè un misto?

—Prou, li contesto jo. Pero encara no vol treurers la careta?

—Si, ara; y encenent un cul de ciri que portava, es treu d'una esgarrapada la careta ab la ma esquerra y ab la dreita m'apunta un flamench al coll que 'm va esqueixá la corbata.

¡Els quartos!!

¡Vaig quedar aterrat!

Devant meu tenia aquella mateixa aldeana francesa, pero ab uns vigotis com un sargento de carrabiners; y sens deixarme sortir de la meva sorpresa 'm treu lo

rellotje, 'l monedero que hi portava dotse duros, y dantme una bofetada com la que van dar á Cristo y dientme:

—Tè, per graponer!... Se 'n va y 'm deixa tancat dins de l' escaleta.

Allí vaig quedarme assentat en l' últim grahò fins á la matinada que va sortir un estadant á vendre llet á la plassa de Marquillas.

Llavors tot escorregut y mort de fret vaig fer rumbo á casa... nada menos qu' al carrer de Sant Pau.

Al arribarhi y casi sense contestar á la mare que 'm venia ab preguntas, vaig ficarme al llit.

'M moro de pena quan penso lo que, equivocant lo sexo, li vaig fer á aquell facinerós.

¡Quina vergonya!..

Una vegada l' he vist y vaig trencar de carrer ab unas galtas rojas com foch.

¡Quan penso ab lo cotxe!... ¡Vaja, apaga!

SERRALLONGA.

MEMORIAS D' UN BOLERO

CAPITUL TERCER

Per lo qual sabrá lo curiós lector, qui era aquella dona alta y guapasa que acudí en socorro de l' infortunat cancanista

¿Qui era aquella dona qu' amorosa per la sort de 'n Baldiri 's contristava y 'l veurerl panxa al aire neguitosa retornarlo á la vida procurava?
¿Era sa mare?—no—¿potser sa esposa?
—Menos—¿germana? Ni una ni quedava.
¿Per quin *romanso* donchs semblant fal-lera?
Are ho sabrás lector, si tens espera.

En lo carrer del *Bou, sis, ters*, vivia, vinguda de Mallorca una fulana, que d' enredos d' amor se mantenia pescant als tontos que tinguessin llana; feya correr per 'l barri que tenia empleyat lo marit, per 'lla l' Habana, mes jo puch dir que no era la trapella, ni viuda, ni casada, ni doncella.

Una nit per 'l carrer de la Canuda topá ab ella un senyó, un tal Palmarola, persona molt ricatxa y coneguda, amich de xeflas y de fer tavola; al mirarla tan guapa y revinguda passejantse tan tart tranquila y sola, —la segueixo, 's va dir, vull veure ahont tanca, y la Flavia pensá:—La sort no 'm manca!

Després de molts *bolados* com s' estila per veurer si lo *peix* á l' *am* s' arrapa, l' *aranya* arrivá 'l lloch ahont de nits fila fingint, qu' esquerpa, de la mosca escapa. Mirant ab ansia, escala amunt s' enfila y per prová 'l tronera si l' atrapa, escala amunt també, ningú 'l detura, vol seguir fins á l' últim l' aventura.

Lo qu' entre 'ls dos passá, no vull contarho per mes que siga cert lo que sospito, sols puch dirte lector que sens reparo desde allavors hi entrava 'l *senyorito*, y com qu' era molt rich y gens avaro y 'l dir del mon no l' importava un pito, als pochos días la casa ella deixava y un pis en gran, al carrer Nou posava.

Já tenim á la Petra Salta-tinas (aqueix era son nom) acomodada;

trémol, sofá, bon llit, cadiras finas, provehit lo rebost, taula parada, roba blanca, vestits, bonas botinas, cent duros al calaix y fins criada, ¿Mes de qué li servia eixa riquesa si 's trovava la pobre compromesa?

Una séria sentada en tal conflicte tingué 'l *tenorio* ab sa estimada Petra y resultant del fet reo convicte per provas materials y.... etcetra, etcetra, se convingué en *pagar* aquell delicte (deixantho consignat en bona *lletra*) que 'l dia que 's casés sortint d' apuros, donaría á la Petra *dos mil duros*.

¡*Dos mil duros!* Deu meu quina sort fora que caigués algun tonto á la ratera! sent l' assunto apremiant. La Petra plora, busca, indaga, cavila, 's desespera, quan de sopte una idea tentadora traspasa son magi, ¿Pot sè 'n Cirera? En Cirera! ¡Jo ho crech, un temps *li feya* l' amor, y molt capás de tot lo creya.

Mes fá temps que no 'l veu ¿per hont se fica? ¿Es mort ó viu? Importa sapiguerho sense perdre moment, la cosa implica. *Aunque haya que correr el mundo entero;* per fi noticias te, sab que 's dedica á ballar lo can-can. ¡Fá de bolero! va esclamar satisfeta la *s' eslotá;* ¡are si qu' es al *cove la granota!*

No vol sapiguer mes, empolaynada cap al café se 'n vá tot desseguida, arribanthi al moment de la *trastada*, perxó pobreta esgarrifada crida perduda l' esperansa acariciada, y per si conservarli pot la vida veyentlo que 's belluga, sense treva en cotxe se l' emporta á casa seva.

JOSEPH M.ª CODOLOSA

Continuará.

ELECCIONS

—Tornas á anar molt maca.
—Com qu' aquell ha sortit regidor; ja 'm tornan á fiar.

DESENGANYYS

—Li daré bon turronet
hecho de pasta molt bona.
—Temps fa qu' aixís m' ensarrona
lo senyor Rius y Taulet.

TEATRO ROMEA

DOS ESTRENOS

LO MONJO NEGRE.—LO PADRÍ.

Causas ajenas á la nostra voluntat varen impedirnos en lo número passat fer la Revista Crítica de la última producció de don Frederich Soler (Pitarra) y á fé que no ho sentim, pus després de quatre audicions de la citada obra, podém, ab mes coneixement de causa, emitir la nostra imparcial opinió filla del mes detingut análisis.

Gran ha sigut la controversia que ha originat en la premsa la llegenda ó poema dramátich lo *Monjo negre* y opinions á quals mes *encontradas* han sortit de las plomas dels nostres revisters locals.

Tocant al públich en general, la opinió que ha merescut lo citat drama ha sigut aquesta vegada totalment favorable al popular poeta; y es perque la obra es d' aquellas qu' impressionan per la magnitud de la concepció, per lo dibuix sostingut dels principals personatjes, per lo interés sempre creixent del conflicte dramátich, y per l' esmalt riquíssim de pensaments que forman lo diálech d' una obra que qual la música clásica, mes agrada quantas mes vegadas s' escolta.

Lo *Monjo negre* no perteneix al nombre de las que 's diu: es bona per veurerla una vegada; en lo *Monjo negre* com en los quadros dels grans mestres, cada día s' hi veuen cosas novas, y es perque aquets com aquella, son lo fruit de un treball detingut en lo qual s' hi nota la resultant de moltes horas empleadas en la seva confecció.

Ociós fora en aquestos moments fer la ressenya del argument, ja conegut de sobras de nostres lectors, y á mes que sempre hem sigut enemichs de fer una tasca que resulta inútil per los que ja coneixen la obra y perjudicial per los que no l' han vista, pus destrueix l' interés que es lo principal alicient de la representació.

Per lo tant 'ns concretarém á manifestar que lo *Monjo negre* reuneix en nostre concepte totas las condicions exigidas per l' art dramátich, y sa bondat es tanta, que las mateixas críticas detractoras, fan inconscientment sa millor apología. Estudiantlas ab deteniment s' hi observa al través de una tendencia en contra la totalitat, sols un ataque, de fet, á los detalls.

Defectes de detall! Quinas obras no adoleixen d' ells?... Consultis lo Teatro de Shakespeare, lo de Sardou, lo de Echegaray, lo mateix dels nostres clásichs; escullinse las obras menos recargadas d' aquest defecte y á bon segur que lo *Monjo negre* ne sortirá ventatjós. Y deixan per aquest motiu de ser aquellas grans obras, dignas dels ingenis que las han creadas?...

Y á fé qu' han de confessar los crítichs que han tirat l' última obra de Soler poch menos que á las potas dels caballs, que no han donat pas provas de sagacitat en buscar aquets petits defectes que per res destrueixen lo globo de la producció.

Molts y molts altres ne podriam resenyar qu' han passat desapercibuts á la seva perspicacia, y ho declarém perque no 's pugui creurer que 'ns presentém campeons del autor, quan sols nos guia un esperit independent de justicia.

També adoleix l' última producció del senyor Soler de sobras de lirisme; vici, no defecte, que 's nota en casi totas las obras de dit autor, pero, per Deu, que si realment perjudica lo curs del argument del *Monjo negre* en rahó de entrenir l' acció de la novela, ne queda lo públich de sobras ressarcit podent recrearse escoltant las galas de la mes potent y hermosa poesia.

Calderón de la Barca, Tirso de Molina y Lope de Vega intercalavan en las sevas obras parlaments interminables fent gala de sa inagotable vena, y á bon segur que si despullen las sevas obras d' aquella plétora de lirisme, será com si 'ls hi esfullesseu las gloriosas garlandas de llórs ab las quals han passat á la posteritat.

Ha dit també algún periódich que lo protagonista cau en lo tercer acte al nivell d' un amant vulgar, y que si en l' argument y hasta en los personatjes no hi ha la vritat histórica suficient.

En cap de las escenas del drama hem sapigut veurer un sol moment en que decaigui la figura del monjo, pus si be la seva passió amorosa es desencadena violentament en lo tercer acte, es per un efecte natural dels escólls en que xoca aquella ánima enamorada, y per cert que rés te d' amant vulgar l' home que dona la terrible solució que dona lo monjo, al conflicte dels seus desgraciats amors.

La falta de puritanisme en la vritat histórica no deu tampoch exijirse á una obra dramática, com ho corrobora perfectament Castelar en lo seu Fra Filippo Luppi, quan diu:

«Esta vaguedad, mala si de una historia se tratara, es buena cuando se trata de la novela, pues permite agrupar en ella hechos ocurridos en varios otros periodos. El inmortal Marcilio Fiano sólo tenía doce años cuando yo le hago hablar como si tuviera veinte y cinco.»

Y novela histórica es la del gran tribuno.

En la tragedia catalana *Otjer*, del Sr. Ferrer y Codina, lo protagonista no podía haver assistit á la batalla del Guadalete, ni los personatjes del *Mar y Cel* de Guimerá resultan coetáneos dels moriscos degollats en Valencia en los primeros temps del regnat del Emperador Carlos V.

De herética s' ha també acusat á l' última obra del senyor Soler.

No estém tampoch acordes en aquest extrem.

Lo passatge mes aludit per demostrar aquesta heretgia es lo final del segon acte en que lo monjo ataca 'l fanatisme d' aquella época.

¿Que per ventura fanátich vol dir católich, ni sols religiós? Un fanátich es com tothom sab, lo defensor tenás d' *opinions erradas* en materia de religió ó política; l' extravagant, preocupat, y visionari; es á dir, lo fanatisme es la mentida y anar contra la mentida no es ni ha sigut may herétich.

Pero fins sentant com á vritat tots los defectes atribuïts al drama lo *Monjo negre*, ¿poden desfer aquestos la grandiositat de la concepció?... ¿Alterar l' interés sempre creixent de la trama?... Destruhir la magnitud d' escenas desarrolladas sens violencia entre las quals hi figuran las dos capdals, que ni necessitat hi ha de senyalarlas, entre lo monjo y la enamorada Emma, escenas que per si solas bastan y sobran per delatar á un autor dramátich de primera forsa?

Lo desempenyo en la nit del estreno fou lapitxor ferida que rebé lo drama.

Siga per falta d' ensajos, siga per la emoció que 's nota en alguns dels artistas, cada vegada que s' estrena alguna obra, lo cert es que resultá la interpretació deficient en gran manera.

Avuy que dominan tots los artistas sos respectius papers, treu lo drama tot lo relleu de que allavors va careixer.

Lo Sr. Bonaplata, si be no es en la obra que millor hi está, ratlla á gran altura en moltissims passatjes, principalment en l' escena que te ab la comptesa Emma, en lo segon acte y en lo final del mateix.

Lo trajo que aquest actor va vestir lo día del estreno va fer també mal efecte en lo públich, contribuint, com tot hi contribueix en un estreno, al éxit duptós que va obtenir la obra.

La S.^a Abella á qui tantas vegadas hem aplaudit, adquireix un amanerament característich d' alguns artistas que no forman ja avuy part de la companyia, y que malmet la bona dicció d' aquesta aplaudida actriu.

Si possehis la Sra. Abella lo do d' ubicuitat se convenseiria que parlantli aixis, 'ns fem sols eco del públich qu' assisteix á las representacions del *Monjo negre*.

Lo Sr. Virgili bè com sempre; domini total de l' escena desde la primera representació, dicció magistral y pósas d' artista de talla.

Llástima que lo seu rôle en lo teatro siga d' aquells qu' están conternats á sentir rara vegada ruidosos aplausos.

Lo Sr. Pinós va fer un graciós lléch en qual paper podia l' autor haver apilat mes gracia, segur de que no l' hauria fet quedar malament.

Lo Sr. Daroqui nos va sorprendre; lo creyam artista solsa-
ment en la nota cómica, pero 'ns ha descubert un actor serio
de valia á qui poden confiarselhi papers d'importancia.

Lo Sr. Martí fa un prior acabat.

Los Srs. Valls, Fernández y Casanovas secundan perfec-
tament á las primeras parts, si bé los dos últims, huelgan
per complet en la obra.

La Sra. Monner... ¡Pobre senyora!... Porta un ciri pasqual
de cent lliuras.

¿Donará entradas lo *Monjo negre*?

Difícil es contestar; nosaltres crevem que si, y si l' Em-
presa arreglés l' efecte final, mentida encara avuy, deixaria
al espectador mes impresionat y no s' en aniria desilusion-
nat per la falta de verossimilitut en l' explosió qu' acaba
ab la vida dels protagonistas.

De tots modos, lo que podém assegurar es que la obra es
de cartell y una de las que donaran renom al autor de las
Joyas de la Roser,

Lo Padri, juguete en un acte estrenat lo dimars próxim
passat, porta lo sello de son autor Sr. Riera y Bertrán.

Estructura ben estudiada, puresa de llenguatge, delicadesa
en lo dibuix dels personatjes, pero pesadés de plom per la
falta complerta de vis-cómica y eterna fatiga del espectador
per la repetició tussuda d' ideas y conceptes.

En la escena dels plors, diguemho aixís, entre lo padri y
la fiola, está aquesta tan fora de carácter que mes qu' una
dona casada y *bregada*, com demostra primer serho, resulta
una nena de quatre anys que fa 'l bot, y tot plegat no es mes
que la parodia de la escena del xocolate de *La Bruixa*.

Lo recurs de las *tercerillas senils* y lo prurito de voler fer
l' home fort un vell decrepit, es ja gastat hasta la sacietat
y torna á fer recordar aquell mateix drama de Soler en
hont tant s' hi prodiga.

La comedia es molt susceptible d' arreglo, podent quedar
tal vegada la millor del Sr. Riera, treyntne lo que hi sobra
y posanthi lo que hi falta.

PEPET DEL HORT.

RESPOSTA

Á LA COMPOSICIÓ NOMENADA

MOS AMICHS

DE J. AYNÉ RABELL

He llegit son escrit ab greu temensa,
y ab motiu de ser seu, mes m' hi he ficsat;
y en son fons he vist clá lo mal que pensa
al parlar ab despit de l' amiatat.

Per ma part, la rahó la te sobrada
tot aquell que ha passat ja algún fatich;
¿mes vosté? per Deu, home... quina errada
declarar que no conta ab cap amich!

¿Que no pensa lo amarch de sas paraulas
per un ser que com jo sols sap sentir?
¡Vaja treguis del cap aqueixas maulas!
desconfihi de tots menos de mí.

No s' oblidi jamay que li reservo
d' amiatat verdadera, un reconet;
y molt franca y lleal, si be ho observa.

¿Que no 's recorda ja d'...

UN AUCELLET?

¡ADEU!

Lo gran amich que tenia
va morir fa prop d' un any
¡Ay, quin amarch desengany
vaig experimentá aquell dia.

Sempre 'ns 'guéreu vist plegats:
si un volia aná al café,
l' altre hi anava també
may estavam separats.

Si un volia aná á una sala
ó recorre 'ls embats,
sempre hi anavam plegats
fent de nostre amiatat gala.

Lo milló amich que tenia
vaig perdre al perdre 'n Solé,
y ab ell vaig perdre també
quatre duros que 'm debíal

JAUME VILAR.

ESPECTACLES

TEATRO VILANOVÉS.—Gran funció acróbato-dra-
mática y debut de dos notables artistas acabats de
treurer de la aduana.

Lo drama en tres actes de contrició, no representat
desde molts anys:

Lo marqués de l' ullera

ó

Lo fill del sereno de Nostra Senyora de París.

Desempenyat á copia de cinquenas y bitllets de
banch.

Lo poderós clown

Marianaoni

escamotejará á la vista del públich al artista de la pa-
raula

Tobiry Sellav

Nota: si l' interessat fuig, no val.
Que se 'l busqui.

DESPRES DE FESTAS

(SONET)

Cansats del tráfeh llarch de tot lo dia
varem entrá en la cambra preparada.
y sols varem quedar: ¡oh desitjada,
única, celestial, dolsa alegríal

De desitj alocat, jo t' estrenyia
contra 'l meu pit, ¡oh prendal y tú callada,
per mos petons de foch electrisada,
ab tos besós pagavas ma follia.

(Ab lo coixi abrassat, ab veu frisoza,
aixís un pobre *gueto* s' esplicava,
recordant, entre somnis, nit ditxosa.

Y ab tant de *gust* lo pobre ho recordava,
y ab tot y estar dormit tan clar ho veyá,
que hauriau vist la baba com li queya.)

PEPET DEL CARRIL.

A la una hi va Don Juan
qu' es dels vells mes aixerits,
y encara que li ensenya 'l cant,
lo vehinat no sent may crits.

Encara no tocan las dos
ja hi es Don Jorge Liguia
lo montador mes famos
que té la caballeria.

A las tres un empleat
hi es puntual mes que ningú,
y lo que roba al Estat
ab gran constancia li dú.

A las quatre hi va un pintor
que li fa un quadro á la tinta;
mes segons sento á dir jo,
no se sab lo que li pinta.

A las cinch aquest coll curt
hi va, haventne molts noiat
que quan de la casa 'n surt
porta el nas mes refilat.

Aquest que hi fa llarga estada
ja á las sis li trovaras
pero á n' ella no li agrada
perque hi entra per 'l detrás.

Aquest tipo de gomós
á las set en punt hi es
ab tractes de ferhi l' os
fins que arreplegui diners.

Es jove, es diu Merceditas
y está mes be qu' una reyna.
Menjar y rebre visitas
es tota la seva feyna.

No hi deixa á las vuit d' anarhi:
es fabricant de sombrillas,
y está ja... que té un canari
mes carn á las pantorrillas.

A las deu hi va aquest trasto.
molt currido y filosof;
y com que ja ha fet p' el gasto,
ab aquest, tanca de cóp.

NOSTRE RETRATO

Don Miquel Matorrodona distingit artista fotógrafo premiat en varias exposicions nacionals y extrangeras y un dels mes reputats d'aquesta capital; sent en sa vida privada un amabilissim y complet caballer.

CIRCO BARCELONÉS.—Dissapte passat se ressucità *El proceso del can-can* que feu las delicias dels entussiasas á la xirinola, ab lo *can-can por todo lo alto* que s'intercalá en lo según acte.

Dilluns passat debuta un rival de Mr. Hermann, nomenat Espinetti, que apesar de venir precedit de bon nom en l'extranjer y provincias y d'haberne fet un bon panegirich *El Correo Catalán*, no lográ la mes petita admiració en las sorts d'escamoteix. Molt acertada ha estat la empresa en fer plegar velas á aquest Makallístér de nou cunyo.

CATALUNYA.—Lo boceto lírich dels senyors Arniches, Lucio y Brull que s'estrená lo passat dijous titolat: *Panorama nacional* obtingué bon éxit, logrant los honors de la repetició, entre altres pessas, lo preciós preludi, lo quarteto del minuet y l'altre de la polka-massurca.

Sigué presentada ab luxó, estrenantse dos magníficas decoracions dels Srs. Urgellés y Moragas.

La direcció y propietat escénica á la altura de lo que 'ns té acostumats aquesta Empresa.

En lo desempnyo, si bé no hi va sobressortir cap artista, obtingué un conjunt acabat, sent ab justícia aplaudits las senyoras Bardo, González y Muñoz y los senyors Bosch, Isern, Chaves y Guzman.

La orquesta baix la direcció del mestre López estigué mol discreta.

NOVEDATS.—Lo drama *Ferreol* lográ los mateixos aplausos de temporadas anteriors per son perfecte desempnyo é interessantas escenas dramáticas que no decauhen un moment en tot lo tráscurs de la representació.

En la direcció escénica s'hi veje la esperta má del senyor Tutau, y en la execusió foren aplaudits las senyoras Mena, Clemente y Sala y los senyors Tutau, Parreño, Capdevila y Pigrau.

NOU RETIRO.—Lo insustancial del argument de *Isabel y Marsilla* 'ns obliga no mes á fer constar que sos autors son los mateixos de *Un gátilo de Madrid* y *El gran polizonte*. Queda fet lo millor elogi.

També s'ha representat *Panorama nacional* obtenint en aquest teatro una execusió desigual pues si bé lo senyor Larra y la senyora Segovia hi están notables, hi ha artistas que ni de regular mereix la notá que se 'ls pot aplicar.

Las dos decoracions del senyor Chia, son de lo millor qu' aquest reputat escenógrafo ha pintat.

Sens dupte degut á las magníficas condicions del escenari, lo desfile militar produheix millor efecte que en l'altre teatro que s'ha representat.

La orquesta baix la direcció del mestre Ferrer, ab justicia se feu acreeadora al aplauso que se li prodigá al acabarse lo preciós preludi, tenintse que repetir per acallar los aplausos del públich.

TÍVOLI.—La acertada *reprise* de *Las mil y una noches* reportá á aquest teatro dos magníficas entradas lo passat diumenge y mols aplausos als artistas lírichs y coreográfichs d'aquesta numerosa companyia.

Per alternar ab las obras d'espectacle se prepara *Cádiz* y *El anillo de hierro*.

UN COMICH RETIRAT.

REMEY PER 10 CENTIMS

REMEY INFALIBLE

Apreciable Director del periodich LA TOMASA: Feya mes d'un any que á casa estavam de mal humor; tenia 'l pare dolor, la mare, alló intestinal; jo un tumor en un caixal y ma germana un abcès de resultas del promés qu' es resoldrá per Nadal.

Los metjes mes aixerits que viuhén en Barcelona no perdonavan estona per curar nostres neguits: ¿Curar? ¡Estavam guarnits! no 'n van poder treurer ré ni en Ferreras ni en Giné, ni Don Serapi Salvat.... tant que jo desesperat ja la caixa 'm feya fé.

De la noche á la mañana com diuhen los castellans, un papé 'm posá á las mans Don Quico Santasusana, (que á la plassa de Santa Ana ven periodichs y llibrots) dientme: tè, curarte pots si te 'n vas correns á casa. Y 'm va donar LA TOMASA tota plena de ninots.

Vaig seguir lo seu consell puig que á dir la veritat seguir sempre m' ha agradat; lo camí que 'm trassa un vell; y aquell dia ¡vatuane! ens posarem tots tan bons, que vaig menjarme á petons una dona salamera que en la página primera glatir feya als set-mesons.

JOSEPH M.^o BERNIS.

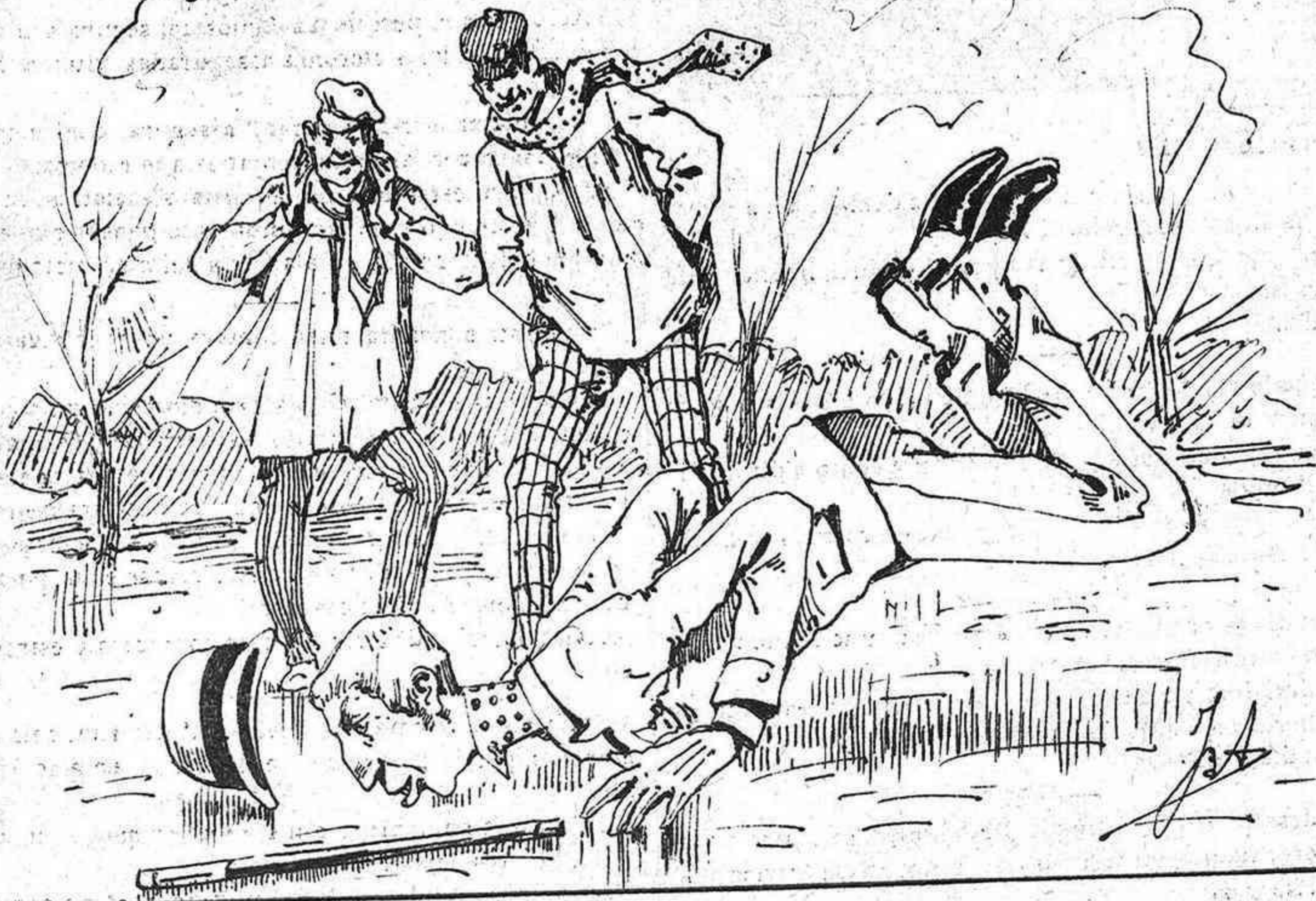
EPIGRAMAS

¡Ola! que tal masovél y 'ls caballs qu' estan malalts? —Desde que vosté va anarsen no hem tingut mes animals.

L' Antonet un cop digué, per á un seu amich complaure: aquest sombrero 't cau bè; y ell contestá:—no pot se porque may me 'l deixo caure.

JOSEPH MARCHI.

RELLISCADAS

—Apaga 'l llum que ja es al llit.
—Fugi que 'n cau un altre!...

Ab la llum del gas ardent
s' ix del Teatro, molt calent.

Ha mort lo baró Lilienthal en Gratz deixant *nada menos* que 17 millons de franchs al Papa.

Monsenyor Lleó... Hi ha rés per les pobres habitants de Puigcerçós?

Si... demà!

Diu que lo rey Jorge de Grecia ha felicitat á D. Carlos per lo casament de la seva filla.

Aquest rey deu ser aquell que sempre sento á dir que li estiran l'orella.

Per felicitar á n' en Chapa, per qualsevol cosa, ja s' ha de menester tenirlas llargas.

Aquest dia la original *Publicidad*, deya anunciant una funció teatral y referintse á un dels actors:

Aplaudidísimo y reputado popular artista y primer artista y primer director D. Fulano de tal.

Aquest diari tè sébas.

En lo desafío qu' ha tingut lloch entre Mr. Massart y Mr. Deberey ha quedat ferit aqnest últim en la part anterior del *biceps* drét.

Bè, mentras no l' hagin tocat á n' ell, poch se n' hi deu dar qu' hagi rebut en *Biceps*.

Per lo demás, no hi ha novetat.

Lo senyor Correa y lo senyor Guerra tractan tambe de resoldrer las sevas diferencias en lo camp del honor.

Cuidado ab lo *Biceps*; jo si sapiguès hont lo tinch ja me blindaria per lo dia que *il feroce Acor* m' envihi los seus *fadrins*.

¡Ay, quina pòrl... ab aquella cara!

Los periódichs russos donan compte d' una ascensió al mont Ararat, verificada per un guardabosch, la seva filla de 17 anys, lo seu fill de 14 y tres *Kurdas* que los acompanyavan.

Al arribar á 14.009 peus d' elevació, lo xicot no va poguer més.

Lo guardabosch va pujar fins á 16.750 peus.

Y la noya y sos tres acompanyants van lograr posar la planta en lo cim del mont que 's trova á 16.917 peus sobre lo nivell del mar.

Era tant crú lo fret que regnava en aquellas alssarias que la noya va casi perdrer lo coneixement tenint que ser transportada en brassos de los *Kurdas*.

Diu que á Dinamarca existeix una companyia de seguros que es llastima que no tingui aqui alguna sucursal.

Se titula *Companyia de seguros de las solteronas*.

Quan naix una noya, los seus pares la inscriuhen en los llibres de la companyia, y paga una cuota anual. (*Lo Noticiero* diu: una cuota anual todos los años.)

Al 24 anys, si la abonada no s' ha casat, te dret á una renda y pot ocupar de franch una habitació dels magnífichs edificis de la companyia.

Si lo pare de la noya mort abans de que aquesta 's casi, l' orfana tè á demes, dret á una renda major y á ser mantinguda á expensas de la societat.

Tots aquestos drets 's perden quan l' associada 's casa ó 's mor.

Aixó explica el perquè las cuotas del seguro son relativament baixas, y las solteronas asseguradas viuhen hasta ab luxo.

A Dinamarca es casi general l' assegurar á las noyas desde que naxen per las grans ventatjes que reporta.

Ah, jo, si s' establia aqui aquesta societat, ja 'm casava demá, porque lo que m' amohina es lo pensar que al morir no puch deixar un céntim als fruits del meu carinyo.

En aquesta benehida terra sempre tenim la vida al Encant.

Días passats un políssón las va empendrer á tiros contra un mestre que se li escurria, sens reparar que algún dels sis disparos que va fer, pogués enviar á la casa de socorro ó al cementiri del Sudoeste á algún pacífich transeunt.

També en lo carrer de la Creu Cuberta un sócio va disparar una pistola qual bala va anar á clavarse en la porta de la botiga número 101 de dit carrer.

Aviat haurém d' eixir de casa combregats y estremaunciats.

S' ha publicat y posat á la venda l' Almanach de *La Tramontana* que de segur ha de mereixer la acceptació del públich.

Te un text sumament ameno y unos monos com diu 'n Gilla, que res deixan que desitjar.

Si lo Sr. Nas-didal no l' ha subvencionat, ha sigut un ingrát, porque l' han tractat d' amich.

Per un error involuntari vam dir que D. Gabriel Merino debutava en lo teatro ab lo juguet *Redoble* quan te donadas y aplaudidas moltras obras entre ellas *La Iluminada*.

Fem ab gust aquesta rectificació.

Una de las noticias mes curiosas del atrevit viatjer, de lo célebre explorador Stanley, es la que 's refereix á la impenetrable selva situada entre lo *Aruvimi* y los *grans llachs*, la qual es habitada per nanos antropófagos d' instints perversos y salvatjes.

La cordillera de montanyas de que parla lo célebre viatjer, situada en aquellas regións ecuatorials, tal volta siga la que los antichs coneixian per *Montanyas de la lluna* traducció de lo nom de *Ruvvenzori* que porta.

La punta mes elevada d' aquesta cordillera alcanza una altura de 18.000 peus sobre 'l nivell del mar.

Lo salva vidas del tranvia de vapor de Sarriá va destrossar las camas de un pobre home á qui va arregar en la vía.

Ja es un consol aquest *salva vidas*.

La salva d' un perill, pero ell la reventa. Si fá no fá dona iguals resultats que tots los demás *salva vidas*.

PENSAMENTS

Las lleys son com las tranyinas; los insectes petits quedan presoners en ellas; los grans las trencan.

Si tens diners la societat t' ho perdonará tot y t' ho concedirá tot; si ets pobre no 't reconeixerá cap qualitat.

SECCIO REGILIOSA

Gran funció en Sant Agustí (fonda.)

Va oficiar lo pare Gualdo, assistit per la comunitat del Sant Cristó de *Balaguer*.

Sermó del citat prebere sobre los plans y sacrificis que pensa portar á cap en benefici d' aquesta diócesis.

Imitació de la *Cena bíblica* entrant ab las típicas monjetas ab l'omillo rebudas ab fruició per la colla del arrós y varios Sanchez y Gutierrez que componían l' escolanía.

Reparto de cigarros de paper per no entrar los puros en lo programa.

Los de l' antesala van aprofitar alguna borilla.

La fabricació de gorras va declararse d' utilitat nacional.

AVISOS

Se necessitan un parell de orgas per matar lo temps, que 's garantisin per quatre anys.

Per informes Fontrodona, Nas-didal y Comp.^a

Carrer dels ensarronats.

1,000.000,000 CROMOS

LITOGRAFIA BARCELONESA de
RIBERA Y ESTANY

En aquest acreditat establiment s' hi trovará un estensíssim assortit de Cromos de tots preus y classes, especialment per felicitacions de Serenos, Vigilants, dependents de Barberías, mozos de Cafés, &&&

Tambè podém oferir al públich, tarjetas per las próximas festas arregladas baix modelo ó capritxo dels interessats, ab gran prontitut, esmero y baratura.

Carrer de S. Pau N.º 56

Telégramas

Madrid 12, 4 matí.—S' ha obert una fábrica de barcos de paper que jira ab la razón social de Rodríguez, Arias y Comp.^a

RUBÍ.

Madrid 12, 5 matí.—Lo círculo catalá está agonissant d' una plétora de patriotisme regional.

PIÑOL.

Publicidad 12, 6 matí.—Avuy publicuém lo Boulevard Montmartre. Tenim en preparació lo Carrer Cremat Gran y lo Carrer Cremat Xich.

MIRÓ.

CORRESPONDENCIA

J. O. A. Hora; no ora. Han; no an, Va; no ba. Era; no hera. Ah! no hal aquestas son las faltas d' ortografía mes graves entre la infinitat que campejan en lo seu article; y aixó que son tan castellanias com catalanias. Desenganyis, qui aixís escriu no pot escriure p' el públich; pero encara que estigués ben escrit, la millor prova d' amistat que podiam darhi fora no publicarho. No s' enfadi que li volem bé.—J. T. R., Anirá arreglat. Raresa.—Idem de formatje.

Anirá lo de J. M. Bernis. K. Nalejas, Riusech, Un aucellet, Pepet del carril, Lluís Salvador.

Algo de T. Daria, D. Bartrina y Sabateret. - Lo que val ya anirá sortint.

Rocavert. Anirá, l' altre article no m' acaba de fer lo pés, tornaré á mirarm'el.—Pau. Sigala. Anirá, pero vosté emplea una ortografía molt exòtica.—J. T. R. Busqui un metro de medir versos: 'n trovará á ca 'n Damians.—Raresa. L' orgull no 'm fa 'l pés.—E. Costa. Los versos son al cove.—A. Novas. Si 's va admetrer ja sortirà; lo d' avuy no fa per casa. - Molgosa. Anirá Ali Bey, J. Iglesias y Mut Xerrayre. - Ali-Bey. L' última poesia de las sogras va sortir per una rectificació. - J. C. V. Queda l' article á la seva disposició en la litografía. Doloras y Espurnas al cova. lo demés anirá

Per la molta estensió d' aquesta correspondencia, reservém per la entrant tot lo rebut per la Secció de trenca-closcas

AVIS IMPORTANT

No sentnos possible fer una segona edició del almanach, y vist los importants pedidos que d' ell hem rebut, notifiuém als nostres corresponsals que no atendrem mes demandas que las que 'ns fassin fins lo dia 15 del actual inclussiu.

Ara ja ho saben; espabilarse.

Definitivament sortirà á llum lo próxim dimecres.

DEFINITIVAMENT SORTIRÁ LO DIMECRES PRÓXIM

Almanach de La Tomasa

DEFINITIVAMENT SORTIRÁ DIMECRES

Además dels dibuixos y vinyetas de reputats artistas extranjeros, ilustrarán nostre almanach treballs inédits de nostres celebrats dibuixants Srs. Amigó, Cardonets, Cilla, Coll, F, Ferrer, Gomez, K. Mins, Labarta, Mestres, Miró, Pahissa, Planas, Puntis Suspensius y Vazquez.

En lo test que es escullit hi figuran treballs inédits dels nostres millors escriptors y poetas, entre los que contem als Srs. Alsina, Ayné, Bori, Calvet, Coca y Collado, Codolosa, Ferrer y Codina, Gimferrer, Guanyabens, Martí, Marull, Palá, Ribot, Roure, Soler, & &.

DEFINITIVAMENT SORTIRÁ LO DIMECRES PRÓXIM

DOS RALS

DOS RALS

—A mi que 'm donguin tocatas
de Beetowen!... Lo *Macbeth!*
res d' *Hugonots* ni *Traviatas*...

¿No hi está, senyor Riusech?
—No... A mi dónguin un *beefsteack*
que hi hagi moltes patatas!

Lo Senyor D. Lley Mellado

NATURAL DE MADRIT

HA MORT

Q. C. D. E.

La seva afligida esposa D.ª Serietat Romansos de Paperdestrasa, los seus fills D. Lley del Embut y D.ª Vergonya Nacional, fills impolítichs y turronayres, consolats de tan irreparable pèrdua, suplican á tots los que rosegan l'os en aquesta *ditxosa* nació, se serveixin tenirlo present en las sevas maledicci'ns y acudir á la seva casa mortuoria, carrer de Fontanella, (no 'ns recorda lo número) per desde allí, acompanyar lo càdaver á la sacramental de Moncada.

SE SUPLICA L' ARRÓS.